

Nedan finns en sammanställning av regler och rekommendationer som gäller för hygienlokaler ur miljö- och hälsoskyddssynpunkt.

Anmälan

Du som ska öppna en lokal för yrkesmässig hygienisk behandling måste först, det vill säga innan lokalen tas i bruk, göra en anmälan till bygg- och miljönämnden. Med hygienisk behandlingslokal menas en lokal för till exempel:

- akupunktur & piercing
- tatuering
- fotvård

Anmälningsblanketten finns att hämta på kommunens hemsida. Du kan också kontakta Bygg och miljö för mer information eller för att få en blankett skickad till dig. En anmälningspliktig verksamhet får påbörjas tidigast sex veckor efter det att anmälan har gjorts, om inte Bygg och miljö bestämmer något annat.

Egenkontroll

Du som bedriver verksamhet ska enligt miljöbalken ha den kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot olägenheter, framförallt mot smitta. Genom att ha en fungerande egenkontroll kan du visa att du följer lagen och att du vet vilka risker som finns med din verksamhet samt hur du undviker dem. Vad som ska ingå i egenkontrollen styrs bland annat av din behandlingsform och utrustning och egenkontrollen ska vara anpassad till just din verksamhet. Egenkontrollen ska vara skriftlig och finnas tillgänglig för alla som jobbar i lokalen och bör innehålla minst följande punkter:

1. Ansvarsfördelning

En klar ansvarsfördelning ska finnas. Det ska framgå vem som ansvarar för vad i verksamheten. Ett exempel är städningen som ska planeras, utföras och kontrolleras. Det behöver inte vara samma person som gör alla tre momenten men det ska stå i egenkontrollen vem som gör vad.

2. Farligt avfall

När farligt avfall avlämnas till godkänd avfallsmottagare ska mängd, typ av avfall och vart det lämnas dokumenteras. Allt farligt avfall ska dessutom rapporteras till det nya avfallsregistret hos Naturvårdsverket. Mer information om rapporteringsskyldigheten finns på Naturvårdsverkets hemsida.

3. Kemikalier

Säkerhetsdatablad ska finnas i lokalen. Du ska ha en förteckning över de kemiska produkter som används i din verksamhet och som kan vara farliga för hälsan eller miljön. I Sverige ska alla företag sträva efter att minimera sina kemikalieinköp och, där det är möjligt, byta ut mot mindre farliga kemikalier.

4. Kompetensutveckling

Kartlägg vilken kunskap och utbildning som finns inom verksamheten. Det blir således enklare att avgöra vilka områden som behöver ny eller fördjupad kunskap, till exempel nya behandlingsmetoder och utrustning. Glöm inte att skaffa kunskap om lagändringar.

5. Rengöring av utrustning

Det ska framgå vilka rutiner som finns, ansvarsfördelning och omfattning av rengöringen. Till exempel vilka desinfektionsmedel som används och hur de ska användas för ett fullgott resultat. Där verktygen rengörs och steriliseras rekommenderas du att anslå rutinerna för rengörning (tid, temp, och kemikaliedosering).

6. Smittskydd vid misstänkt hälsorisk

Den som ger hygienisk behandling ska alltid följa i förväg uppgjorda rutiner. Rutiner ska finnas för att kontrollera innan behandling om han/hon har någon sjukdom som kan påverkas negativt eller om det finns smittrisk som hindrar behandling. Detta är speciellt viktigt när man misstänker att en

kund kan vara smittbärare. Vilka sorters virus och bakterier kan din utrustning neutralisera? Hur gör du så att eventuell smitta inte sprids vidare?

7. Städ rutiner

I städrutinerna ska ansvarsfördelning, utrustning och omfattning ingå. Gör rutiner för den städning som sker dagligen, en gång i veckan och vid storstädning. Det är viktigt att städmomenten som sker med långa intervaller blir daterade (till exempel första lördagen i månaden). Annars är det lätt att de skjuts upp. Sätt gärna upp en kopia av städrutinerna på insidan av dörren till städsåpet. Rutiner för rengöring av städutrustning ska också finnas.

Lokalens utformning

Lokalen och inredningen ska vara funktionellt utformade, anpassade för verksamheten samt lätta att göra rena. Textila material som till exempel heltäckningsmatta och golvmattor är olämpliga att ha i behandlingsutrymmet. Om behandlingslokalen ligger i anslutning till bostaden får varken lokalerna eller bostaden vara genomgångsrum. En lokal för hygienisk behandling bör inte användas till annan verksamhet.

Det bör finnas tillgång till kundtoalett. Denna ska vara utrustad med handfat, flytande tvål och engångshanddukar. I de fall behandlingslokalen är inrättad i del av bostaden ska det finnas en toalett som endast är avsedd för verksamheten.

Det ska finnas riklig tillgång till varmt och kallt vatten. Tvättställ för handtvätt och rengöring av utrustning ska finnas lättillgängligt i lokalen. Där handtvätt sker ska det finnas flytande tvål och engångshanddukar. Det bör även finnas utslagsvask för smuts- och städvatten i en separat lokal.

Ventilationen i lokalen måste ge tillräcklig luftväxling. Uteluftflödet ska vara minst 7 liter/sekund för varje person som samtidigt beräknas uppehålla sig i lokalen. Dessutom bör ett tillägg på 0,35 l/s per m² golvarea göras så att hänsyn tas till föroreningar från andra källor än människor. Där kemiska ämnen hanteras eller där det av andra skäl kan vara behövt bör ventilationen förstärkas med punktutslug. Resultat av en obligatorisk ventilationskontroll (OVK) eller annan luftflödesmätning ska finnas dokumenterad i egenkontrollen.

Hygien

Det är viktigt att arbetsverktyg som används flera gånger rengörs och steriliseras efter varje kund. Se till att det finns tillräckligt många verktyg så att det alltid finns rena verktyg. Rena verktyg ska förvaras avskilt. Om det förekommer skärande eller stickande avfall (exempelvis använda knivblad, nålar och skalpeller) kan dessa vara smittförande om de varit i kontakt med kroppsvätskor.

Stickande och skärande redskap bör vara av engångstyp och sterila. I annat fall ska dessa redskap smittrenas genom sterilisering i till exempel autoklav eller värmeskåp. Steriliseringsutrustningens funktion ska kontrolleras regelbundet med till exempel sporprov eller validering.

Tvätta dina händer före och efter varje behandling. Använd handdesinfektion eller motsvarande. Använd skyddshandskar av engångstyp där det är möjligt. Använd flytande tvål, pappershanddukar och handdesinfektion efter toalettbesök eller liknande.

Avfall

Stickande och skärande riskavfall läggs i en ogenomträngbar märkt behållare. Riskavfallet lämnas för omhändertagande till godkänd avfallsmottagare.

Vill du veta mer?

Det finns mycket lagstiftning som du skall känna till och det är upp till dig själv att ta reda på det. Men följande lagstiftning är bra om du känner till:

Miljöbalken (SFS 1998:808) Miljöbalken är den grundläggande författningen inom miljöområdet. Den inkluderar bland annat de allmänna hänsynsreglerna (2 kap.) och bestämmelser om egenkontroll (26 kap. 19 §). Miljöbalken och övrig lagstiftning hittar du på <http://www.riksdagen.se>.

Förordningen om verksamhetsutövares egenkontroll (SFS 1998:901) Förordningen innehåller bestämmelser om egenkontroll. Gäller för alla tillstånds- eller anmälningspliktiga verksamheter enligt 9 eller 11-14 kapitlet i miljöbalken.

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd (SFS 1998:899) Denna förordning gäller miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd enligt 9 kap. miljöbalken. Enligt 38 § är det förbjudet att utan anmälan driva yrkesmässig hygienisk verksamhet.

Avfallsförordningen (2020:614) I förordningen hittar du en klassificering av allt avfall och en lista på farligt avfall.

Socialstyrelsens Allmänna råd 2006:4 om yrkesmässig hygienisk verksamhet.

Folkhälsomyndighetens allmänna råd om:

– Ventilation (FoHMFS 2014:18)

De allmänna råden och tillhörande handböcker finns på Folkhälsomyndighetens hemsida, www.folkhalsomyndigheten.se

Kemikalieinspektionens föreskrifter

Kemiska produkter och biotekniska organismer (KIFS 2008:2) – innehåller bl.a. bestämmelser om hantering av kemikalier.